

N:o 52.

Af Grefve **Strömfelt**: *Om upphäfvande af förordningen den 29 Maj 1874, angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.*

Medelst interpellation den 20 Maj förlidet år (Första Kammarens Protokoll, delen III, n:o 45) påvisade jag inför Herr Finansministern och Första Kammaren några af de oegentligheter samt vårt lands skatteintresse och industri kränkande orättvisor, hvartill Kongl. Generaltullstyrelsens tolkning af det i mellanrikslagen förekommande uttrycket »tillverkningar» gifvit upphof.

Jag androg, bland annat, hurusom den svenska tulltaxan bestämmer, att vid införsel till Sverige af artikeln »kläder» tull skall beräknas »med 20 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tyget eller det ämne, hvaraf klädes- eller hushållspersedeln hufvudsakligen består», och att, liksom tullen å kläde icke utgör klädets *verkliga* värde, så utgör icke heller tulltillägget för kläder — 20 procent af klädets tullen — sömnadsarbetets verkliga värde, men att båda tullbeloppen vore representanter för af Riksdagen antaget *förhållande* emellan värdet af sjelfva klädet och värdet af detsamma apterande till »kläder». Såsom bekant eger icke Regeringen ändra Riksdagens beslut i afseende å tulltaxan, tullens å inkommande och utgående spannmål förhöjande allena undantagen, och än mindre lära sådan rätt tillkomma Tullstyrelsen. Med anledning häraf anförde jag, att Tullstyrelsen icke kunnat, utan bemyndigande af Regeringen, ingå öfverenskommelse med norska regeringens finans- och tulldepartement om tolkning af tullförfattning i rak strid mot och upphäfvande Riksdagens beslut, på sätt som

visar sig hafva skett i dess cirkulär af den 18 September 1874. Detta cirkulär har följande lydelse:

»Kongl. Generaltullstyrelsen har velat till behörig kännedom meddela, att, i fråga om tullbehandling af kläder, som äro tillverkade i det ena af de förenade rikena Sverige och Norge af utländskt, der förtulladt tyg, styrelsen samt Kongl. norska regeringens finans- och tulldepartement sammanstående äro af den åsigt, att det sömnadsarbete, som å tyget nedläggas för dess apterande till kläder, utgör en så vigtig del af produktionen, att sådana kläder böra behandlas som varor, tillverkade i det land, hvarest de äro sydda, och således vid införseln från det ena till det andra riket, enligt §§ 3 och 14 i Kongl. förordningen af den 29 Maj 1874 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, vara tullfria.»

På framställd fråga, om något bemyndigande af Regeringen blifvit lemnadt Generaltullstyrelsen att med norska regeringens finans- och tulldepartement träffa sådan, mot gällande tulltaxa stridande tolkning af den så kallade mellanrikslagen och tillämpning på artikeln »kläder» tullbehandling, som detta cirkulär upptager och bestämmer, svarade Finansministern ett bestämdt *nej*.

Här föreligger således, efter mitt förmenande, ett godtyckligt och olagligt förfarande af Tullstyrelsen, hvilket haft och än mer får ett skadligt inflytande på svensk industri, beröfvar statskassan den tillkommande intrader och gifver upphof till oärlig konkurrens, sådan som den, mot hvilken Tullstyrelsen i dess cirkulär af den 19 Januari 1885 måst uppträda.

För allt kläde, halfylle eller bomullstyg, som från utlandet införes till Norge och der apteras till »kläder», hvilka sedan införas till Sverige, uppbär norska statskassan *ensam* tullen. Svenska statskassan förlorar den, och Sveriges motsvarande fabriker och handtverkerier tryckas af denna, som jag ännu tror, alldeles oberättigade konkurrens. Man skulle kunna förmena, att, när rättigheten är ömsesidig, cirkulärets bestämmelse icke borde verka till någotdera landets skada. Men emedan Norge saknar större fabriksindustri, så är tullen der å kläde och bomullstyg *vida lägre* än i Sverige och detta har till följd, när utländskt tyg till Norge införes för mycket lägre tull och, efter cirkuläret af den 18 September 1874, får tullfritt befordras till Sverige såsom kläder, att

Sveriges utförsel till Norge af kläder, hvarken är eller kan blifva jemförlig med Norges utförsel till Sverige. Statistiken konstaterar äfven detta. År 1882 utfördes från Norge till Sverige »kläder» för kronor 485,059, under det att samma artikel utfördes från Sverige till Norge för kronor 68,578. År 1883 hade Norges utförsel af »kläder» till Sverige ökat till kronor 619,949, under det Sveriges utförsel till Norge det året minskats till kronor 54,763. Således *ökades* utförseln af »kläder» från Norge till Sverige *på ett år* med 134,890 kronor, under det att utförseln från Sverige till Norge samma år *minskades* med 13,815 kronor. Norges utförsel till Sverige öfversteg således Sveriges utförsel till Norge af denna artikel året 1882 med ett värde af 416,481 kronor och året 1883 med ett värde af 565,186 kronor. Statistiken utvisar sålunda, att Norges utförsel af kläder till Sverige *stiger*, under det att Sveriges utförsel till Norge *sjunker*, och detta måste blifva den naturliga följden af cirkuläret. År 1883 utfördes från Norge till Sverige *ylleväfnader* för ett värde af 3,490,268 kronor, under det samma år från Sverige till Norge utfördes *ylleväfnader* för endast 919,039 kronor. Då känt är, att Norges väfnadsindustri är obetydlig emot Sveriges, förefalla dessa siffror oförklarliga, om man icke får i det ofta återropade cirkuläret söka grunden till detta förhållande. Till vinande af upplysning härom har jag försökt att i Norska ministeriets arkiv i Stockholm få reda på ylltillverkningsvärdet eller tillverkningskvantiteten i Norge. Efter beredvilligt lemnadt biträde härmed, fick jag till sist det svar, att Norge troligen saknar all statistik i berörda hänseende. Samma resultat har erhållits vid efterforskning i Norge. Icke heller har man derstädes kunnat vinna upplysning om införselvärdet af utländska yllevaror. Det är då icke mitt fel, att jag här icke kan anföra några jemförande siffror till vägledning.

Cirkulärets andemening, eller att ett ringa, i ettdera landet nedlagdt arbete å en utländsk tillverkning förvandlar *hela varan* till svensk eller norsk »tillverkning», hvarigenom den får *tullfritt* införas till det andra landet, tillämpas nu på de fleste andra artiklar än »kläder», derest de icke äro uttryckligen undantagna i mellarrikslagen, och detta till lika stor fördel för Norge och dess statskassa, sedan Norge nedsatt införseltullar å textilindustrien under Sveriges tulltaxa, som till skada för Sveriges skatteintresse och industri. Skulden härtill bär det återropade cirkuläret genom den tolkning, derigenom gifvits åt uttrycket »tillverkning».

Så har på sista åren uppstått en industri i Norge, som hotar att draga den hufvudsakliga införseln till Sverige af oblekt bomullsväf från

England tullfri öfver Norge, sedan norska statskassan tillgodogjort sig införseltullen derå.

I Kristiania har en Herr Schouw anlagt ett färgeri för bomullsväfnad, som blifvit till Norge införd från England, för att, efter verkställd, hittills ofullständig färgning, åter utföra samma vara tullfri till Sverige med Kristiania tullkammarers produktionsbevis öfver att vara »norsk tillverkning». Tullen i Norge är 13 öre och i Sverige 50 öre per kilogram, så att affären bär sig alldeles förträffligt, äfven med fullständig färgning. Den ofullständigt färgade varan, hvaraf en del ankommit till Göteborg, var afsedd att medelst tvättning sedan frigöras från sin »norska tillverkning» och här i landet säljas ofärgad. Härom skref tullkammaren i Göteborg till Generaltullstyrelsen, att, om en »så ringa och ofullständig bearbetning af varan skall bereda densamma tullfri införsel i riket, den hufvudsakliga importen af oblekt bomullsväf hädanefter kommer att ske öfver Norge». Cirkulärets rätt utdragna konsekvens blef Generaltullstyrelsen alltför stark och varan fick icke tullfritt passera, men förtjensten häraf torde tillkomma tullkammaren, som gjorde anmärkningen. I Generaltullstyrelsens tolkning af i mellanrikslagen förekommande uttrycket »tillverkning» och deraf följande cirkulär får man söka roten till så väl denna affär som de norska produktionsbevisen. Detta framgår af följande skriftvexling emellan Herr Schouw, Kristiania Tullkammare och Kongl. Norska Departementet, hvaraf afskrifter blifvit mig lemnade:

»Gjenpart
Til Christiania Toldkammer.

I anledning de af mig til Sverige exporterede Bomuldsvarer, hvoraf siste Sendning per Oscar Dickson i Januari dette Aar er tilbageholdt af Toldmyndighederne i Göteborg, har jeg paa Foranledning af Herr Toldinspektøren for mitt vedkommende at oplyse følgende:

For omkring 2 Aar siden anmodede nogle svenske Herrer mig om at paatage mig Farvning af Bomuldstöier, der skulde anvendes til Foder, til Gardiner, til Brug for Sadelmagere, Tapetsere og lignende, hvad kun udfordrede en simpel Fremgangsmaade, nemlig (enfarved) Behandling, og skulde Fabrikationen efterhaanden blive udvidet og forbedres.

Jeg tog ikke i Betænkning at ingaa herpaa, da jeg selvfølgelig, forinden jeg naagensinden exporterede Varer af denne

Art herfra til Sverige, confererede med det Norske Toldvæsen, der, efter at have beset og undersøgt mine Prøver, erklærede att den af mig farvede Vare kunde angives som norsk Fabrikat og forpasses til Sverige i Egenskab heraf.

Da jeg havde forvissat mig om at Varen — der selvfølgelig blef infördt hertil fra England, hvilket jeg ogsaa opgav herværende Toldvæsen — efter at vare bleven farvet her, kunde sendes herfra til Sverige som norsk Produkt, da den var foredlet her, tog jeg ikke i Betænkning at optage denne Forretning uden at vide eller kjende noget til Varens videre Behandling i Sverige.

Prøve af Fabrikater i rød Farve vedlegges ligesom jeg skal oplyse at forskjellige andre Farver have været benyttede efter ønske fra Varemodtageren.

Sluttelig benytter jeg Anledningen til at ansøge det ærede Toldkammer, om at det Parti som heuligger i Göteborg maa blive inlevereret til Varemodtageren.

Ærbørdigst
Adolf Schour.»

Kristiania tullkammarés förklaring till Departementet är ej mindre belysande, så väl i afseende å *svårigheten* att, med anledning af svenska Generaltullstyrelsens cirkulär af den 18 September 1874 och dermed i sammanhang stående norska cirkulär af den 28 Oktober 1874, bestämma »inhemsk tillverkning» och deraf följande produktionsbevis, som ock i afseende på *ändamålet* med det anlagda s. k. färgeriet.

»I skrivelse af den 28 forrige Maaned har det Kongl. Departement begjært Toldkamrets Erklæring af hoslagte, tilbagefølgende Skrivelse af den 19 næst for med Bilage fra den Kongl. Svenske Generaltoldstyrelse angaaende Forsendelse fra Christiania til Göteborg af ubleget engelsk Bomuldslæred, som, efter at vare underkastet Farvning i Christiania, er medgivet Attest for at vare af norsk tilvirkning.

Toldkamret skal tillade sig at anføre, at det i sin Almindelighed kan vare forbundet med Vanskelighed at sige hvilke Forandringer et udenlandsk Produkt bör være undergaaet her i Handeln for at kunne overgaa til Navnet af Norsk Produkt ligesom det ved det Kongl. Departements Bestemmelser er an-

taget at Klæder syede her af udenlandskt Tøi skulde betragtes som norske Produkter.

Toldkamret har overbevist sig om at Adolf Schouw i forrige aar har indført hertil icke ubetydlig Partien af udenlandsk Bomuldslæred og var bekendt med at han drev et Farveri. I Henhold til Afsenderens — der tillige har opgivet sig som Fabrikant — afgifne Erklæring på Tro og Love og i Henhold til det Kongl. Departements circulär af 28 October 1874 er der af Toldvæsendet meddelt Produktionsbevis.

Nogen Undersøgelse af Varens Beskaffenhed her ved Af-sendelsen kan icke godt finde sted, i det den fremkommer i saadan emballeret Stand, at nogen Brydning af Emballagen ikke uden uoverkommelig Ulemper kan foregaa, lige saa lidt som nogen saadan Undersøgelse kan ansees nødvendig da Varens Overensstemmelse i Art med Toldforpassningen ju maa blive undersøgt paa Ankomststedet, hvor dens mindelig Told-barhet skal afgjøres.»

Den här afhandlade, olagliga exporten på Sverige, som skett utslutande på grund af cirkuläret, har länge fortgått oantastad, hvilket äfven af de anförda skrivelserna bestyrkes.

När man läser Kristiania tullkamrarnes förklaring, att det är i allmänhet svårt att säga, hvilka förändringar en utländsk vara skall hafva undergått i *handeln* för att kunna *öfvergå* till *namnet* af norsk produkt, såsom med kläder, sydda af utländskt tyg, så framstår det orimliga i Generaltullstyrelsens tolkning af uttrycket »tillverkning» klart, och den s. k. förklaring, stridande mot både andemening och språkbruk, som samma myndighet företagit sig med mellanrikslagens bestäm-melse, visas dermed hafva varit en »bortförklaring», hvilken, liksom alla dylika, gifvit anledning till missbruk och missuppfattning, der den behöft tillämpas.

Efter det yttrande, Herr Finansministern, med anledning af interpellationen, hade i Första Kammaren, ingaf Norrköpings fabriksförening till Konungen en skrivelse, hvaruti föreningen framhöll det rättsvidriga uti Generaltullstyrelsens tolkning och tillämpning af mellanrikslagen, den skada, dermed tillfogas den svenska industrien, och de orimliga konsekvenser, den slutligen måste medföra, hvarför fabriksföreningen anhöll, att Kongl. Maj:t täcktes förständiga vederbörande embetsmyndighet att till de respektive tullkamrarnes efter rättelse vid införsel af

textilindustriens alster från det ena till det andra af de förenade rikena fastställa af föreningen angifna grunder, som vore i öfverensstämmelse med mellanrikslagen.

Äfven från flertalet bomullsväfnads- och bomullsspinnerifabriker ingafs en skrivelse till Konungen, hvori de, efter andragna skäl, anhöllo, att Kongl. Maj:t täcktes afhjelpa de för deras tillverkningar skadliga inflytelser, som äro och blifva en följd af det sätt, på hvilket mellanrikslagen tydes och tillämpas. Till dessa skrivelser, så väl som till derefter ingifna påminnelser, har dessa dagar saknats tillgång, emedan de icke funnits i departementet, hvarför några utdrag ur dem icke här kunnat inflyta.

Dessa skrivelser remitterades till Generaltullstyrelsens och Kommerskollegii hörande, hvilka embetsverk, mer eller mindre lyckadt, sökt i ett gemensamt utlåtande försvara Generaltullstyrelsens tolkning af mellanrikslagen såsom varande i full öfverensstämmelse »med lagen eller förarbetena till densamma». Embetsverken säga, att »hvarken sjelfva lagen eller förarbetena till densamma gifver någon anledning att antaga, att *lajstiftaren* åsyftat att från tullfriheten utestänga annan inhemsk industri, än den nyss antydda, hvilkas alster i lagens 3 och 14 §§ särskildt undantagits. Häraf måste följa, att den industri, som sysselsätter sig med att bearbeta och förädla en utom de förenade rikena alstrad eller tillverkad vara, skall vara berättigad att *för sina tillverkningar* åtnjuta tullfrihet lika väl som den industri, hvilken förädlar en inom ettdera af rikena alstrad råvaran».

Hvad beträffar det häri omordade utestängandet från tullfrihet för »annan inhemsk industri» än den i lagen undantagna, så har ingen gjort någon sådan hänsyftning, än mindre påstående; tvärt om hafva så väl klagandena som jag bestämdt uttryckt samma åsigt. Vi skilja oss endast deruti från embetsverken, att vi fordra att denna tullfrihet *endast* skall, såsom mellanrikslagen bestämmer, tillkomma de förenade rikenas *inhemska* tillverkningar och att icke en inhemsk tillverkning skall få släpa med sig en *utländsk* tillverkning tullfri, för hvilken det andra landet uppburit hela tullbeloppet, och hvilken utländska tillverkning i de flesta fall många gånger i värde öfverstiger det derpå sedermera nedlagda arbetsvärde. Äfven det hafva vi städse erkänt, att den industri, som sysselsätter sig med att bearbeta och förädla en utom de förenade rikena alstrad eller tillverkad vara, skall vara berättigad att för sina tillverkningar åtnjuta tullfrihet. Men den slutsats, som embetsverken deraf dragit eller att i en svensk eller norsk fabriks »tillverkning» skall, vid export till det andra landet, inräknas den förut i utlandet, t. ex. Eng-

land, skedda tillverkning af en vara, som ytterligare bearbetats i ett af de förenade rikena, bestrida vi såsom både oriktig och till sina följder vådlig. Embetsverken söka för denna deras tolkning af det i mellanrikslagen förekommande uttrycket »tillverkning» stöd i förarbetena till denna lag och i lagstiftarnes mening. Jag skall här reducera detta uppgifna stöd till dess, som jag tror, rätta dimensioner, för så vidt ord äro uttryck för tankar. Först torde jag dock böra anföra några auktoritetsbevis för uttrycket »tillverknings» omfattning, hvarom i denna motion så ofta talas.

Kongl. Kommerskollegium har till Sveriges fabrikanter aflåtit cirkulär i och för statistiken, hvori föreskrifves följande: »då vid en och samma fabriksanläggning idkas flera olika slag af handteringar, t. ex. väfning, spinning, tryckning, färgning, blekning o. s. v., bör hvarje sådan handtering betraktas såsom en särskild fabrik» etc.

Och vidare i samma cirkulär förordnar Kongl. Kollegium: »vid beräkning af värdet å tillverkningsvarorna vid sådana fabriker, t. ex. färgerier, kattunstryckerier, vissa garfverier o. s. v., som ej åstadkomma någon ny produkt, utan blott gifva en redan förut åstadkommen tillverkning ett högre värde, bör endast tillökningen i värdet upptagas, såsom färgningskostnad, tryckningskostnad» o. s. v.

Må vara att orsaken till detta cirkulärs tillkomst är statistiken, så har dock Kongl. Kollegium obestriddigen bestämt begreppet »tillverkning» till dess omfattning och detta i öfverensstämmelse med naturliga lagar och språkbruk. Bestridas kan icke, att detta cirkulär finnes, och ganska antagligt är, att, om tullsatserna för textilindustri vore lägre i Sverige än i Norge — förhållandet är nu motsatsen — och en export egde rum till Norge af från Tyskland eller England till Sverige införda varor, hvilka här endast blifvit apterade till kläder eller färgade eller blekta, Norge skulle fordra, att endast skrädderiarbetets värde, färgningskostnad och blekningskostnad finge, med stöd af mellanrikslagen, till Norge införas utan tull, och jag betviflar att våra embetsverk då skulle kunna bestrida rättigheten häraf, ty endast denna ytterligare bearbetning kan, efter Kongl. Kommerskollegii egen bestämning, utgöra »inhemsk» tillverkning och således ega anspråk på tullfrihet emellan de förenade rikena vid inbördes ut- och införsel. Fastän nu förhållandet är omvänt, torde samma lagtolkning böra gälla. Märkligt är, att i sist åberopade cirkulär benämnas icke, såsom i finansministerns i det följande intagna anförande mot mig under interpellationen, kläde eller tyg »utländska råämnen» utan hvad de i sjelfva verket äro — en förut åstadkommen tillverkning, och detta är betecknande.

Embetsverken hafva åberopat lagstiftarens mening såsom stöd för tolkningen af uttrycket »tillverkning», och jag erkänner denna auktoritet. Förordningen af den 29 Maj 1874 utgör den nu gällande s. k. mellanrikslagen, hvilken tillkom på motion af nuvarande presidenten i Kongl. Kommerskollegium Herr C. F. Wärn. Enligt 1825 års mellanrikslag skulle utländska varor, som dragit tull i ett af de förenade rikena och sedan utfördes till det andra landvägen, derstädes erlägga *half* tull af der gällande tullsats. Motionären anför i sin motion, att en industri hade i Norge utvecklat sig att dit införa tobak. De norska tobaksfabrikanterna hade stor afsättning af tuggtobak, hvartill tobaksbladen användas, men föga af snus, och sålde därför till svenska snusfabrikanter den till snus lämpligare stielken. Motionären yttrar vidare att mellanrikslagen borde, så vidt möjligt, hvila på den grundsats, att de tullafgifter, som för utländska varor erläggas, tillkomma det land, inom hvilket konsumenterna bo (se motionen). Än vidare säger motionären: »en för mig bestämmande orsak att önska upphäfvandet af ifrågavarande stadgande är, att det inskränker den sjelfständighet jag anser böra tillkomma hvarterda riket att för sig uppgöra den allmänna tulltaxan, emedan med denna bestämelse en tullsats, i det ena riket åsatt en vara, blifver kraftlös, om det andra riket endast skulle antaga hälften deraf såsom tullsats å samma vara, eller *mindre*. Så högst önskelig likhet i de båda förenade ländernas tulltaxor är, bör den dock alltid hvila på frivillighetens och ej på tvångets grund.»

Här är motionärens och lagstiftarens mening förvarad. Då han *den tiden*, och derom är ju frågan, ansåg »half tull eller mindre», för en utifrån införd och vidare till ettdera af rikena exporterad vara, inskränka ländernas sjelfständighet, så måste ju än mer ingen tull förnärma deras sjelfständighet i uppgifna hänseende. *Den tiden* erlades tull för »kläder», införda från Norge och tillverkade af utländskt tyg, och när han, lagstiftaren, ansåg att de tullafgifter, som för utländska varor erläggas, böra tillkomma det land, inom hvilket konsumenterna bo, skall väl ingen kunna förnärma honom med påstående, att han *då* hyst den tanken att med sin motion bereda norska statskassan fördelen af att få åtnjuta hela tullen för utifrån införda kläder och tyg och beröfva det land densamma, der konsumenterna af dessa varor, i form af »kläder» eller med åsatt färg, hafva sitt bo. Han kan så mycket mindre hafva afsett detta, som han föreslog såsom grundval för ny mellanrikslag, i full öfverensstämmelse med sina anföranden, att tull enligt den taxa, hvart land för sig antager, bör erläggas af alla utländska varor, som införas från ena riket till det andra; likaså föreslog han i § 5: »tull-

pligtiga enligt de för hvartdera riket särskildt gällande tulltariffer äro vid införsel från det ena landet till det andra, med det undantag, som i § 8 bestämmes» (småpartier vid resa öfver gränsen), »alla utländska varor». Sådan var lagstiftarens mening med den sedermera af Generaltullstyrelsen bortförklarade lagbestämmelsen. Detta bevisas ytterligare af följande:

Herr Finansministern anförde, till bevis för att tullstyrelsen rätt skulle hafva förfarit, i Första Kammaren följande:

»Jag kan dock icke underlåta att fästa den ärade talarrens» (interpellantens) »uppmärksamhet derpå, att den tolkning af mellanrikslagen, som han sjelf angifver, då han synes förutsätta att ett på utländska råämnen nedlagdt arbete icke skulle göra varan till en norsk tillverkning, att denna tolkning — säger jag — icke lärer öfverensstämma med den bestämelse i samma lag, han sjelf nyss uppläste. Det heter der, att norska tillverkningar i allmänhet äro tullfria, men att från denna tullfrihet äro undantagna vissa artiklar och deribland exempelvis brändt och malet kaffe. Der är det ju alldeles tydligt, att lagstiftaren ansett det arbete, som genom bränningen och malningen nedlagts på det utländska råämnet, vara tillräckligt för att förvandla detsamma till en norsk tillverkning. Detta exempel ur sjelfva lagen torde vara ganska belysande i afseende på lagstiftarens mening i förevarande fall.»

Herr Bennich instämde häruti, då han derefter fick ordet. Det tillkommer nu mig att visa halten af denna bevisföring för frågans rätta och rättvisa bedömande. Äfven i detta fall böjer jag mig för den också här åberopade »lagstiftarens» mening och har aldrig åsyftat annat än att förmå vederbörande myndighet att fullfölja denna till den svenska statens och den svenska industriens fromma.

I ett protokoll öfver finansärenden, som hölls inför Kongl. Maj:t i sammansatt svenskt och norskt statsråd den 19 December 1873, der regeringens förslag till den sedermera år 1874 antagna mellanrikslagen slutbehandlades, förekommer följande yttrande af finansministern: »Det andra tillägget är *brändt eller malet kaffe*, till undvikande af det missförstånd att kaffet genom bränningen eller förmalningen blifvit inhemsk tillverkning.» Uti departementschefens tillstyrkande instämde statsrådets öfriga ledamöter, och bland dem befunno sig två norska statsråd.

Häraf framgår alldeles tydligt, att det icke varit lagstiftarens mening, att en till ettdera riket införd tullpliktig vara skulle genom ett

å densamma derstädes nedlagdt arbete förvandlas till »inhemsk» tillverkning och på den grunden få införas tullfri till det andra. Den norska regeringen yrkade på undantag för brändt och malet kaffe, just emedan hon fruktade att ett sådant missförstånd en gång skulle kunna ega rum, och yttrar, att tullintägten »icke bör utsättas för att lida intrång (skaar) genom spekulationer i differenser emellan tullsatserna i länderna.»

Den tolkning af uttrycket »tillverkning», som embetsverken sålunda, enligt hvad här visats, emot lagstiftarens och lagens mening antagit, har ej allenast tillskyndat svenska statskassan ett otillbörligt afbräck i inkomster och verkat mycket nedsättande för svensk industri, utan ock frammanat en sådan spekulation på ländernas tuldifferenser, som norska regeringen ansett origtig; ja, uppkallat hela fabriker utslutande för detta ändamål.

De betänkliga missförhållanden, som gifvit närmaste anledning till denna motion, äro af största betydelse för staten och landets industri. Jag har framburit dem för Herr Finansministern uti interpellation förra riksdagen, men utan att något resultat försports. Flera korporationer hafva inför regeringen andragit sina allvarliga bekymmer angående samma förhållanden, utan att något svar på dessa framställningar erhållits. Embetsverkens afgifna utlåtanden och Herr Finansministerns svar på min interpellation äro af den beskaffenhet, att på den vägen föga hopp torde finnas att vinna rättelse. Som fatalietiden för motioners afgifvande sålunda utgår, utan att regeringens ställning till frågan är af mig känd, tvingas jag nu till motion, och då svenska Riksdagen icke ensam kan göra de ändringar i mellanrikslagen, som af behovet äro påkallade, föranledes jag föreslå lagens upphäfvande.

Några uppgifter torde jag dessförinnan böra lemna, som på frågans bedömande kunna inverka.

Medelexporten från Norge till Sverige under perioden 1864—1873	
utgjorde	Kronor 8,341,900
D:o från Sverige till Norge under samma tid	” 5,193,500
Sålendes stod då Sveriges export till Norge i förhållande till Norges export på Sverige såsom 5 : 8.	
Medelexporten från Norge till Sverige under perioden 1875—1884 utgjorde	” 16,479,800
D:o från Sverige till Norge under samma tid	” 8,113,400
Sålendes stod då Sveriges export till Norge i förhållande till Norges export på Sverige såsom 8 : 16.	

Emellan dessa båda perioder inträffar den nya mellanrikslagen af år 1874.

Värdet af artikeln »kläder», som exporterats från Norge till Sverige, utgjorde år 1882.....	Kronor	485,059
„ 1883.....	„	619,949
„ 1884.....	„	606,650
Värdet af artikeln »kläder», som exporterats från Sverige till Norge, utgjorde år 1882.....	„	68,578
„ 1883.....	„	54,763
„ 1884.....	„	35,681
Värdet af jern och spik, som exporterats från Norge till Sverige, utgjorde år 1884.....	„	1,907,546
D:o jern och spik från Sverige till Norge år 1884	„	2,337
På grund af hvad anfördt blifvit får jag vördsamt föreslå,		

att Riksdagen behagade för sin del upphäfvå mellanrikslagen af den 29 Maj 1874.

Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1886.

Fr. Strömfelt.